

Succesvolle samenwerking Vewin en UvW

'Brussel moet geen eiland zijn'

Dit voorjaar eindigde de termijn van Gerard Doornbos als bestuurslid van de Unie van Waterschappen (UvW). Als portefeuillehouder Internationale Zaken was hij ruim zes jaar medeverantwoordelijk voor het reilen en zeilen bij Bureau Brussel, het gezamenlijke kantoor van de Unie en Vewin. Hoe belangrijk is deze vooruitgeschoven post bij de EU eigenlijk?

Officieel eindigde zijn (tweede) termijn al in maart 2015, maar in verband met bestuurswisselingen na de waterschapsverkiezingen werd Doornbos verzocht nog enige maanden aan te blijven. Inmiddels is Hein Pieper (dijkgraaf Waterschap Rijn en IJssel) binnen het UvW-bestuur verantwoordelijk voor Internationale Zaken. Doornbos blijft nog wel dijkgraaf van Hoogheemraadschap van Rijnland.

Als portefeuillehouder Internationale Zaken was Doornbos in het Unie-bestuur ruim zes jaar medeverantwoordelijk voor het reilen en zeilen bij de gezamenlijke vertegenwoor-

diging van Vewin en UvW in Brussel. Met als doel: het behartigen van de belangen van de Nederlandse drinkwaterbedrijven en waterschappen bij instellingen van de Europese Unie. Samen met Renée Bergkamp (Vewin), Esther Boer en Tom Bijkerk (beiden van Bureau Brussel) kijkt Doornbos terug op de samenwerking in de afgelopen jaren.

Waarom is ooit gekozen voor een bureau in Brussel, en dan nog wel gecombineerd met de drinkwaterbedrijven?

Doornbos: 'Op zich is het inderdaad best bijzonder dat wij een bureau in Brussel heb-

ben, dat hebben niet veel andere landen, ook omdat de watersector daar vaak anders is georganiseerd. De discussie over water binnen Europa verloopt eigenlijk langs twee sporen: afvalwater en drinkwater. Vewin en de Unie traden dus eerst apart op, elk op hun eigen terrein. Op een gegeven moment hebben we onze knopen geteld en overwogen dat we samen verder zouden komen dan apart. Dat leidde in 2004 tot de oprichting van Bureau Brussel. Het kost geld, maar het levert ook veel op. Voor ons heeft deze vertegenwoordiging door de jaren heen zijn waarde meer dan eens bewezen.'

'Dat klopt', vult Bergkamp aan: 'Een vooruitgeschoven post in Brussel is veel waard. Als je het goed doet, hoor je dingen sneller en kun je op de relevante plekken en momenten je boodschap naar voren brengen. Als je in Brussel vertegenwoordigd bent, kun je bij heel veel overleggen aanschuiven, bij het Europees Parlement en de Europese Commissie.'

Doornbos: 'Als je niet permanent aanwezig bent in Brussel, mis je veel: het is toch een kwestie van een uitgebreid en sterk netwerk ontwikkelen. En dat begint ermee dat mensen je kennen en vertrouwen.'

Een jaar of 10, 20 geleden was samenwerking tussen waterschappen en drinkwaterbedrijven niet zo vanzelfsprekend: is dat veranderd?

Bergkamp: 'Mede door het Bestuursakkoord Water weten de waterschappen en de drinkwaterbedrijven elkaar steeds beter te vinden, doordat we steeds integraler zijn gaan opereren. In het verleden hadden we nog wel eens de neiging ons te beperken tot ons eigen stukje. Naarmate we meer over de schutting zijn gaan kijken en elkaar beter hebben leren kennen, is de koudwatervrees verdwenen en is de samenwerking sterk verbeterd. De belangen blijken vrijwel altijd in elkaars verlengde te liggen of zelfs te overlappen. Bureau Brussel is daar een goed voorbeeld van. Heel soms is er nog wat discussie, maar daar komen we altijd goed uit.'

Doornbos: 'We hebben hier in Nederland regelmatig bestuurlijk overleg over de Brusselse dossiers. Als we het eens zijn geworden, zijn de lijnen naar Esther Boer en Tom Bijkerk kort. Zij zijn elke week een halve dag voor overleg op kantoor bij Vewin en een halve dag bij de Unie. Ze hebben rechtstreeks contact met de inhoudelijke experts binnen onze organisaties, en zijn ook andersom direct voor iedereen bereikbaar. Dat is belangrijk, want Brussel moet geen eiland vormen.'

Hij vervolgt: 'We doen trouwens niet alles samen: de Unie is ook lid van de Europese koepel EUWMA, de European Union of Water Management Associations. Voor Vewin is dat niet zinnig, want deze organisatie richt zich meer op watermanagement en oppervlakte- en afvalwater. Wij voeren daar al jaren het secretariaat van en leveren de secretaris-generaal. Omdat EUWMA een

door de Commissie erkende vertegenwoordiging van deze sector is, biedt ons dat ook allerlei interessante ingangen.'

Boer: 'Het gaat daarbij niet alleen om 'zenden': een belangrijk onderdeel van ons werk is luisteren, en relevante ontwikkelingen volgen en analyseren. Wij signaleren discussies zo vroeg mogelijk, zowel via de formele gremia als via informele kanalen. Zo hebben we onder de naam Water Lobby Group maandelijks informeel overleg met een aantal lobbyisten en lobbyorganisaties in Brussel. Maar we beperken ons niet alleen tot ons 'waternetwerk': ook uit de hoek van de landbouw, de economie of de handel komen ontwikkelingen die relevant zijn voor de Nederlandse watersector.'

Vewin en de UvW zijn wel beide lid van de Europese koepel van waterbedrijven EurEau. Hoe is de samenwerking binnen EurEau geregeld?

Boer: 'EurEau is een belangrijk vehikel voor ons. De organisatie kent drie commissies die de gezamenlijke standpunten van de Europese sector voorbereiden: Drinkwater, Afvalwater en Economie. Het is dus belangrijk dat je dáár je geluid laat horen. Zeker als je beseft dat binnen de gehele Europese Commissie maar zo'n 30, 40 mensen werken aan het onderwerp 'water'. Als je hen kunt helpen met betrouwbare input die hun werk makkelijker maakt, dan creëer je een goede gelegenheid om je standpunten naar voren te brengen.'

Bijkerk: 'En dat lukt aardig: in elk van de drie EurEau-commissies zijn wij goed vertegenwoordigd. Via vertegenwoordiging in EurEau en via deze commissies nemen we ook deel aan allerlei overleggen met het Europees Parlement en met ambtenaren van de Europese Commissie. Met name die laatste praat natuurlijk veel liever met één vertegenwoordigende partij dan met afzonderlijke organisaties van 28 landen. Via EurEau openen er zich voor ons dus deuren die anders gesloten zouden blijven.'

Hoe belangrijk is Brussel eigenlijk voor de Nederlandse watersector?

Bergkamp: 'Tot vorig jaar zou ik zonder twijfel zeggen: 'Heel erg belangrijk!'. Maar door het aantreden van de nieuwe commissie, en met name commissaris Juncker, is de situatie nu even wat minder duidelijk. Er lijkt een periode van introspectie en zelf-

reflectie ingetreden, waardoor er nauwelijks nieuwe wetgeving wordt ontwikkeld. Tegelijkertijd kun je het belang natuurlijk moeilijk onderschatten: de Kaderrichtlijn Water en de Grondwaterrichtlijn vormen de basis voor ons functioneren, dat zijn onze ankerpunten.'

Doornbos: 'Ik denk dat inmiddels zo'n 80% van onze wetgeving is gebaseerd op Europese regels. Wat alleen maar aangeeft hoe belangrijk het is om vroeg in het proces aan tafel te zitten bij de juiste personen in Brussel...'

Bijkerk: 'Als wetgeving nog in de zogeheten 'potloodfase' is, bij de Commissie, kun je nog zaken bijsturen. Later, als het eenmaal op papier staat, blijft regelgeving voor zo'n 80% onveranderd, óók tijdens de verdere parlementaire behandeling.'

Brengt het Europese voorzitterschap volgend jaar nog kansen mee voor de watersector?

Doornbos: 'Dat ligt gevoelig: Nederland als geheel staat op het onderwerp 'duurzaamheid' nu eenmaal niet bepaald vooraan in Europa. We moeten dus oppassen ons niet te veel op de borst te kloppen. Anderzijds heeft juist de watersector heel wat te bieden. Onze drinkwaterbedrijven zijn internationaal toonaangevend op het gebied van kwaliteit en recycling. En de waterschappen lopen voorop met duurzame initiatieven zoals het terugwinnen van energie en grondstoffen, nog afgezien van de hoge zuiveringsprestaties in de rwzi's.'

Bergkamp: 'We verwachten daarom bijvoorbeeld ook veel van de bijeenkomst van het EIP Water, in Leeuwarden. Dat is een prachtige gelegenheid om Europa te laten zien wat we allemaal kunnen. Inhoudelijk heeft de regering een aantal speerpunten opgesteld voor het voorzitterschap, met een enkel accent op watergebied. Ik hoop dat Nederland in ieder geval versnelling kan bewerkstelligen rondom de studie naar residuen van geneesmiddelen in het oppervlaktewater, die de Europese Commissie eerder heeft aangekondigd. Dit is essentieel om daarna te kunnen komen tot een nationale sluitende ketenaanpak voor dit probleem.'